

จังหวัดลำปาง

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัดในปี 2551

จังหวัดลำปาง เป็นแหล่งอารยธรรมล้านนาไทยที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่าจังหวัดใด ๆ ชาวลำปางมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย คงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเอง วัดวาอารามและสถาปัตยกรรม ท้องถิ่น รถม้าพาหนะคู่มือเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คงความบริสุทธิ์สวยงาม มีอุทยานแห่งชาติที่มีการจัดการที่ดี และควบคู่กันไปกับเมืองที่เคยเป็นแหล่งทำไม้ในอดีต ช่างที่เคยทำหน้าที่ลากซุงจึงเป็นสัตว์อีกอย่างหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของเมือง เครื่องปั้น ดินเผาที่ทำจากดินขาวขึ้นชื่อ สิ่งเหล่านี้ทำให้นครลำปางกลายเป็นจุดหมายที่นักเดินทางมักแวะมาเยี่ยมชม

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างหลากหลาย ที่เป็นจุดเด่นสำคัญ คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ อาทิ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย น้ำตกแจ้ซ้อน ถ้ำผาไท นั่งช้าง เดินป่า เชื้อนยาง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดพระธาตุลำปางหลวง สุสานไตรรักษ์ วัดเจดีย์ขาว วัดพระแก้วดอนเต้า วัดสำคัญอื่น ๆ แหล่งโบราณคดี พิพิธภัณฑ์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ไหว้พระที่วัดพระแก้วดอนเต้า วัดหลวงพ่อกะเอยม วัดพระธาตุจอมปิง วัดศรีชุม วัดประดู่ป่อง ทำบุญ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น นวดที่วัดทุ่งป่อป๋น พักผ่อนที่น้ำตกแจ้ซ้อน แผลลำปาง ฟันฟูสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เล่นกอล์ฟ ที่สนามกอล์ฟแม่เมาะ สนามกอล์ฟค่ายสุรศักดิ์ การเข้าชมสถานบันเทิงต่าง ๆ ร้านอาหาร ผับ เช่น Hi club มดอิม โขฟวาย ห้างสรรพสินค้า

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดลำปางในปี 2551 บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว หากเป็นช่วงเทศกาลจะค่อนข้างคึกคัก หากไม่ใช่ช่วงเทศกาลบรรยากาศอยู่ในระดับปานกลาง ช่วงฤดูฝนในไตรมาสที่ 3 บรรยากาศจะค่อนข้างเงียบเหงา เนื่องจากมีน้ำท่วมสถานที่ท่องเที่ยวหลายที่ เช่น ถนนคนเดินกาดกองต้า เขื่อนกิ่วลม น้ำตกแจ้ซ้อน ที่ไม่มีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวเลย เพราะกลัวน้ำป่าไหลหลากทำให้ไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
กาดท่าเกวียน	ของที่ระลึก เช่น ถ้วยกำไ้
กาดทุ่งเกวียน	เสื้อผ้าพื้นเมือง แคมพู่ ใ้สู่ว น้ำพริกอ่อง ข้าวแต่น้ำแดงโม
สถานีขนส่งอำเภอเมือง	ข้าวแต่น้ำแดงโม
น้ำตกแจ้ซ้อน	ไข่ไก่ ไ้จนกกระทา ส้มตำไ้ย่าง
ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย	เสื้อยืดสัญลักษณ์ช้าง กระดามูลช้าง
ไม้แกะสลักบ้านหูด	ไม้แกะสลัก
รมณ์ตรหัตถกรรม	หัตถกรรมกะลามะพร้าว
โรงงานเซรามิก	ผลิตภัณฑ์เซรามิก
ร้านเรือนไทยขนมไทย	ข้าวแต่น
ภัตตาคาร โกสี	ออสวน

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 2,180 คน แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 69 และชาวต่างประเทศร้อยละ 31 โดยส่วนมากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นนักท่องเที่ยว มีสัดส่วนร้อยละ 63 และ 72 ตามลำดับ

2.1 ภูมิลาเนา/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมาจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มาจากภาคเหนือด้วยกัน ร้อยละ 72.41 โดยนักท่องเที่ยวที่มาเยือนลำปางส่วนมากร้อยละ 84.40 จะมาจากภาคเหนือ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรป ร้อยละ 50.15 รองลงมา คือ ผู้มาเยือนจาก ทวีปเอเชียร้อยละ 21.73 และจากทวีปอเมริกา ร้อยละ 16.37

ตารางที่ 1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนารคนไทยที่มาจังหวัดลำปาง ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิลำเนา	คนไทย			ภูมิลำเนา	ต่างประเทศ		
		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม
ลำปาง	1. กรุงเทพฯ ฯ	2.48	12.39	8.69	1. ทวีปอเมริกา	17.28	16.01	16.37
	2. ภาคกลาง	2.13	5.93	4.51	2. ทวีปยุโรป	48.69	50.73	50.15
	3. ภาคตะวันตก	8.69	3.81	5.64	3. โอเชียเนีย	4.19	10.19	8.48
	4. ภาคตะวันออก	0.18	4.24	2.72	4. ทวีปเอเชีย	27.23	19.54	21.73
	5. ภาคเหนือ	84.40	65.25	72.41	5. ตะวันออกกลาง	2.62	2.08	2.23
	6. ภาคใต้	0.71	3.39	2.39	6. ทวีปแอฟริกา	-	1.46	1.04
	7. ภาคอีสาน	1.42	4.98	3.65				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	564	944	1,508	ยอดรวม (คน)	191	481	672

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบเพศชายและเพศหญิง ในสัดส่วนร้อยละ 44 : 56 ตามลำดับ ร้อยละ 86 จะมีอายุต่ำกว่า 45 ปี และส่วนมากจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-34 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 62.54 และกลุ่มตัวอย่างกระจายตัวในหลายอาชีพ โดยส่วนมากจะเป็นแรงงานรับจ้าง (30.11%) นักเรียนนักศึกษา (17.77%) เจ้าของกิจการ (15.92%) และข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (14.06%) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้กระจายตัวมาก โดยส่วนมากจะมีรายได้ในช่วงน้อยกว่า 10,000-15,000 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.32 โดยมีกลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 13 และไม่มีรายได้สัดส่วนร้อยละ 17.57

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดลำปางมีสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงร้อยละ 54 : 46 ส่วนมากจะมีอายุอยู่ระหว่าง 25-54 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.71 โดยส่วนมากจะกระจุกตัวระหว่างช่วงอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 30.65 กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกระจายอยู่ในหลายอาชีพ ได้แก่ เจ้าของกิจการ (34.38%) แรงงานรับจ้าง (25.30%) ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (13.84%) และนักเรียน นักศึกษา (11.16%) โดยส่วนมากเป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี ร้อยละ 34.82 โดยมีกลุ่มที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000-19,999 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี ร้อยละ 55.51

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวคนไทยที่มาต่างประเทศ ในปี 2551

ลำปาง	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	40.25	46.61	44.23	51.83	54.47	53.72
	หญิง	59.75	53.39	55.77	48.17	45.53	46.28
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	29.08	22.35	24.87	16.75	13.72	14.58
	25-34 ปี	38.12	37.39	37.67	32.98	28.07	29.46
	35-44 ปี	20.39	25.00	23.28	31.41	30.35	30.65
	45-54 ปี	11.17	12.18	11.80	15.71	19.75	18.60
	55-64 ปี	0.89	2.86	2.12	3.14	6.03	5.21
	65 ปีขึ้นไป	0.35	0.21	0.27	-	2.08	1.49
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	13.48	17.37	15.92	23.56	38.67	34.38
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12.77	14.83	14.06	19.37	11.64	13.84
	พนักงานบริษัท	6.38	9.75	8.49	8.38	6.65	7.14
	แม่บ้าน	4.79	2.33	3.25	1.57	1.46	1.49
	นักเรียน นักศึกษา	19.86	16.53	17.77	11.52	11.02	11.16
	เกษียณ	0.53	1.17	0.93	1.57	3.12	2.68
	เกษตรกร	7.98	9.22	8.75	1.05	4.78	3.72
	แรงงานรับจ้าง	33.87	27.86	30.11	32.98	22.25	25.30
	อื่นๆ	0.35	0.95	0.73	-	0.42	0.30
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนลำปาง ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	Total		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	Total
ลำปาง	ไม่มีรายได้	21.45	15.25	17.57	1. น้อยกว่า 10,000	34.03	35.14	34.82
	น้อยกว่า 10,000	42.55	31.57	35.68	2. 10,000 – 14,999	39.79	24.53	28.87
	10,000-15,000	26.24	31.67	29.64	3. 15,000 – 19,999	20.94	28.90	26.64
	15,001-30,000	7.27	16.42	13.00	4. 20,000 – 39,999	3.66	7.28	6.25
	30,001-45,000	1.60	4.34	3.32	5. 40,000 – 59,999	1.57	2.91	2.53
	45,001-60,000	0.35	0.74	0.60	6. 60,000 – 79,999	0.00	0.83	0.60
	60,000-75,000	0.18	0.00	0.07	7. มากกว่า 80,000	0.00	0.42	0.30
	75,001-90,000	0.18	0.00	0.07				
	มากกว่า 90,000	0.18	0.00	0.07				
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)	564	944	1,508	ยอดรวม (คน)	191	481	672	

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาจังหวัดลำปางของนักเดินทางชาวไทย คือ การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.25 มีบางส่วนที่มาเยี่ยมญาติ/เพื่อน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.75 โดยกลุ่มนักเดินทางมาท่องเที่ยวลำปางเพียงจังหวัดเดียว ร้อยละ 51.06 และเดินทางมาเยือนลำปางเป็นครั้งแรก (35.88%) แต่มีจำนวนไม่น้อยที่มาเยือนลำปางแล้ว 2 ครั้งขึ้นไป และมักจะเดินทางมาเป็นกลุ่ม มีผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 83.64 โดยส่วนมากจะเดินทางกับครอบครัว เพื่อนหรือแฟน และญาติ และมีจำนวนไม่น้อยที่เดินทางคนเดียวร้อยละ 24.14

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 73.51 ของนักเดินทางชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดลำปาง คือ เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน มีบางส่วนของนักเดินทางคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 13.54 มาเยี่ยมญาติและเพื่อน ซึ่ง ส่วนมากคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74 ที่เดินทางตั้งแต่ 3-5 จังหวัดขึ้นไป และร้อยละ 74.85 มาเยือนลำปางเป็นครั้งแรก นิยมเดินทางเป็นกลุ่มขนาดเล็กมีผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน ซึ่งส่วนมากจะเดินทางร่วมกับเพื่อนหรือแฟน ครอบครัว โดยมีจำนวนไม่น้อย (ร้อยละ 12.65 ของนักเดินทางชาวต่างชาติทั้งหมด) ที่เดินทางคนเดียว

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

ล้าปาง	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของการท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	39.89	42.06	41.25	80.10	70.89	73.51
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	5.50	4.98	5.17	1.57	2.70	2.38
	3. ติดต่อธุรกิจ	6.03	6.25	6.17	4.71	7.07	6.40
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	3.90	3.50	3.65	4.71	2.91	3.42
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	33.51	35.49	34.75	8.90	15.38	13.54
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	0.18	0.64	0.46	-	0.42	0.30
	7. ได้รับรางวัล	0.35	0.11	0.20	-	-	-
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	8.87	6.04	7.10	-	0.62	0.45
	9. อื่นๆ	1.77	0.95	1.26	-	-	-
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	45.92	54.13	51.06	8.38	14.55	12.80
	2 จังหวัด	30.67	29.87	30.17	10.99	13.72	12.95
	3 จังหวัด	14.36	9.75	11.47	24.08	25.16	24.85
	4 จังหวัด	6.91	4.24	5.24	23.04	28.69	27.08
	5 จังหวัดขึ้นไป	2.13	2.01	2.06	33.51	17.88	22.32
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	37.94	34.64	35.88	75.39	74.64	74.85
	จำนวน 2 ครั้ง	17.55	26.38	23.08	15.18	13.93	14.29
	จำนวน 3 ครั้ง	9.22	13.24	11.74	5.76	7.69	7.14
	จำนวน 4 ครั้ง	9.93	7.84	8.62	3.14	2.70	2.83
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	25.35	17.90	20.69	0.52	1.04	0.89
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

ล้าปาง	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	28.55	21.50	24.14	9.42	13.93	12.65
	เพื่อนหรือแฟน	23.58	26.38	25.33	49.74	41.16	43.60
	ครอบครัว	22.16	27.97	25.80	17.28	22.66	21.13
	ญาติ	18.44	15.15	16.38	7.33	11.02	9.97
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	6.91	8.47	7.89	13.61	9.36	10.57
	อื่น ๆ	0.35	0.53	0.46	2.62	1.87	2.08
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนผู้ร่วมทาง	จำนวน 1 คน	52.13	49.31	50.37	49.74	46.36	47.32
	จำนวน 2 คน	20.39	20.34	20.36	21.47	28.07	26.19
	จำนวน 3 คน	12.41	13.21	12.91	12.04	8.11	9.23
	จำนวน 4 คน	7.98	7.14	7.45	8.38	8.11	8.18
	จำนวน 5 คน	2.84	5.22	4.32	3.66	4.78	4.46
	จำนวน 6-10 คน	3.37	4.37	3.99	3.14	2.49	2.68
	จำนวนมากกว่า 10 คน	0.89	0.43	0.60	1.57	2.08	1.93
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดล้าปาง ได้แก่ เวลาในการเดินทาง ระยะทาง สิ้นค้าราคาถูก และสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้ สามารถดึงดูดนักทัศนกรได้ประมาณร้อยละ 63.83

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจ คือ เวลาในการเดินทาง ระยะทาง สิ้นค้าราคาถูก สถานที่ท่องเที่ยว และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 74.36

สำหรับนักทัศนกรชาวต่างชาติ นั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดล้าปาง คือ สถานที่ท่องเที่ยว สิ้นค้าราคาถูก เวลาในการเดินทาง อาหารอร่อย และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนกรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดล้าปางได้ร้อยละ 79.58

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าราคาถูก เวลาในการเดินทาง และระยะทาง ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 76.51

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดลำปางในปี 2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	13.83	23.04	12.71	24.95
มีความปลอดภัย	6.21	3.66	3.18	4.16
อาหารอร่อย	9.57	10.99	7.94	4.37
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	9.40	10.47	11.02	8.32
ช่วงเทศกาล	6.74	5.24	6.36	0.83
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	0.71	3.14	1.80	4.99
สินค้าราคาถูก	14.72	19.90	15.25	22.87
ระยะทาง	17.73	8.38	16.95	11.64
เวลาในการเดินทาง	17.55	15.18	18.43	17.05
อื่นๆ	3.55	0.00	6.36	0.83
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และน้ำตก/ถ้ำ ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และอุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	36.58	34.83
พระราชวัง	-	-
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	11.20	9.79
อุทยานแห่งชาติ	10.01	15.10
อุทยานประวัติศาสตร์	-	-
พิพิธภัณฑ์	3.66	7.89
น้ำตก ถ้ำ	14.54	12.75
แหล่งช้อปปิ้ง	24.00	19.65
สวนสัตว์ สวนสนุก	-	-
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาจังหวัดลำปางพบปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว คือ แหล่งบันเทิงนันทนาการ วัด และน้ำตก/ ถ้ำ ในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติจะพบปัญหาบ้างในแหล่งบันเทิงนันทนาการ แหล่งช้อปปิ้ง และพิพิธภัณฑ์ ซึ่งปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องความสะดวก มลภาวะ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นหลัก

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักเดินทางที่มาจังหวัดลำปางในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
ลำปาง	วัด	4.50	3.10
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	7.04	7.85
	อุทยานแห่งชาติ	3.21	1.63
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
	พิพิธภัณฑ์	3.36	4.22
	น้ำตก ถ้ำ	4.15	2.82
	แหล่งช้อปปิ้ง	3.32	7.44
	สวนสัตว์ สวนสนุก	0.00	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,508	672

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดลำปางพบปัญหาบ้างในเรื่องการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถว โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นอกจากปัญหาในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถวแล้ว ยังพบปัญหาในการใช้บริการรถแท็กซี่/รถสามล้อด้วย

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักเดินทางที่มาจังหวัดลำปางปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
ลำปาง	รถประจำทาง/รถสองแถว	13.20	12.50
	เรือโดยสาร	0.40	2.23
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ	0.86	7.29
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	2.25	1.49
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,508	672

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดลำปาง

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดลำปาง ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพอใจในระดับพอใช้ - ดี ทั้งสามด้าน โดยมีสัดส่วนน้อยที่เห็นว่ามีความอยู่ในระดับแย่ (น้อยกว่า 1%) ผู้เดินทางที่เห็นว่าคุณภาพของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ในแต่ละด้าน ดังนี้ คุณภาพของที่พักแรม (78.27%) ความสะอาดของที่พักแรม (77.09%) และสุขอนามัยของอาหารในสถานที่พักแรม (78.27%)

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเช่นกันที่ส่วนมากจะเห็นว่าคุณภาพ และความสะอาด และสุขอนามัยของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ - ดี โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่าคุณภาพของที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ สัดส่วน 48.53% ความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้ สัดส่วน 46.03% และสุขอนามัยของอาหารของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ สัดส่วน 54.20%

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดลำปางในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักแรม	แย่	0.15	0.45
	พอใช้	78.27	48.53
	ดี	21.59	51.02
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักแรม	แย่	0.15	1.13
	พอใช้	77.09	46.03
	ดี	22.76	52.83
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักแรม	แย่	0.59	0.91
	พอใช้	78.27	54.20
	ดี	21.15	44.90
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัดลำปาง

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง คือ

- สถานที่ท่องเที่ยวมีไม่มากนักและไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว
- สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ อาทิ ห้องน้ำไม่สะอาด และไม่พอเพียงที่พักไม่พอเพียง โดยเฉพาะที่พักใกล้แหล่งท่องเที่ยว
- ไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด
- สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีระยะห่างกัน ทำให้ต้องใช้เวลามาก ไม่สะดวกต่อนักท่องเที่ยว
- มลภาวะจากโรงงานในตัวจังหวัดลำปาง
- อากาศร้อนจัด โดยเฉพาะช่วงเทศกาลสงกรานต์

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักทัศนจรคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดลำปางเฉลี่ย 1,623.14 บาท ต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 3 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (44.87%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (27.14%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (18.50%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดลำปาง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันอยู่ที่ 1,852.67 บาท รายจ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (33.34%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (26.59%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (14.72%) และค่าที่พัก (13.02%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มาด้วยบริษัทนำเที่ยว

นักทัศนจรที่เดินทางมาลำปางกับบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน 1,500.00 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (41.33%) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (26.67%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (24%)

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,994.85 บาท เป็นค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (25.29%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (24.07%) ค่าที่พัก (18.72%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (16.81%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จัดการเดินทางเอง เฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,719.01 บาท รายจ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (32.27%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (31.64%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (19.27%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองที่มีการค้างคืนในจังหวัด ลำปาง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2,733.30 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (25.02%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (24.31%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (18.77%) และค่าที่พัก (17.53%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มากับทัวร์

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,494.97 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (31.59%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (30.73%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (26%)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,951.77 บาท เป็นรายจ่ายหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (23.53%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (21.81%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (20.29%) และ ค่าที่พัก (16.44%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดลำปาง	จัดการเดินทางมาเอง (ร้อยละ)				จัดการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ)			
	นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสียค่า อุปกรณ์การเดินทาง	3.05	4.72	6.69	2.78	0.00	3.65	2.35	6.25
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	44.87	32.27	33.34	24.31	41.33	31.59	24.07	20.29
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	13.02	17.53	0.00	0.00	18.72	16.44
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	27.14	31.64	26.59	25.02	24.00	30.73	16.81	21.84
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	18.50	19.27	14.72	18.77	6.67	26.00	25.29	23.53
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	3.75	8.72	3.80	8.30	1.33	7.66	0.63	10.02
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0.83	3.38	1.03	1.06	0.00	0.35	1.20	1.63
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.86	0.00	0.81	2.23	26.67	0.00	10.95	0.01
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1,623.14	2,719.01	1,852.67	2,733.30	1,500.00	2,494.97	1,994.85	2,951.77
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			2.94	3.54			3.11	2.65

7. ระยะเวลาในการพำนัก

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนในจังหวัดลำปาง มักจะใช้เวลาพำนักเฉลี่ย 2.94 คนและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนจะใช้เวลาในการพำนักนานกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ 3.54 วัน ในขณะที่กลุ่มที่เดินทางมาจับทัวร์ชาวไทยจะใช้เวลาในการพำนักเท่ากับ 3.11 วัน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาจับทัวร์จะใช้เวลาพำนักในลำปางนานกว่าเล็กน้อย เท่ากับ 2.65 วัน

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดลำปาง

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนลำปาง โดยมีร้อยละ 94.96 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และร้อยละ 85.12 ของชาวต่างชาติที่คาดว่าจะกลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
ลำปาง	94.96	85.12

.....